

Prof. Dr. MÜJDAT ŞAKAR

T.C. Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü
İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Öğretim Üyesi

MESLEK YÜKSEKOKULLARI İÇİN
GENEL HUKUK

Yenilenmiş ve Genişletilmiş

4. BASKI

Beta

Yayın No : 3302

Hukuk Dizisi : 1593

1. Baskı – Şubat 2011 – İSTANBUL
2. Baskı – Kasım 2011 – İSTANBUL
3. Baskı – Ocak 2014 – İSTANBUL
4. Baskı – Ekim 2015 – İSTANBUL

ISBN 978 - 605 - 333 - 445 - 3

Copyright© Bu kitabın bu basısının Türkiye'deki yayın hakları BETA Basım Yayım Dağıtım A.Ş.'ye aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

Dizgi : Beta Basım A.Ş.

Baskı - Cilt : İnkılâp Kitabevi Yayın San. Tic. A.Ş.
Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. Altay Sok. No: 8
Yenibosna - İSTANBUL (Sertifika No: 10614)
Tel: (0212) 496 11 81

Kapak Tasarım : Gülgonca Çarpık

Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş. (Sertifika No: 16136)

Narlıbahçe Sok. Damga Binası No.: 11

Cağaloğlu - İSTANBUL

Tel : (0-212) 511 54 32 - 519 01 77

Fax: (0-212) 511 36 50

www.betayayincilik.com

*Genç yaşıta kaybettiğim sevgili arkadaşlarım
Prof. Dr. Aslan GÜNDÜZ ve
Doç. Dr. Mehmet SOMER'in
aziz ruhlarına fatihalarımıla...*

ATATÜRK'ÜN GENÇLİĞE HİTABESİ

Ey Türk gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. ***Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin!*** Bu imkân ve şerait, çok nâmüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. ***Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.***

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

Genç Arkadaş! Öğrenim hayatının en başından beri ders kitaplarının ilk sayfalarında gördüğün Ata'nın bu sözleri sanadır! Hâlâ okuyup düşünmediysen, bugün tam zamanıdır! M.Ş.

SUNUŞ

Sosyal bilimler alanında eğitim verilen okulların birinci sınıflarında Genel Hukuk, Temel Hukuk, Hukukun Temel Kavramları, Hukuka Giriş... gibi isimler altında genel hukuk bilgisi veren bir ders okutulmaktadır. Bu ders her hukukçu tarafından verilebilir, çünkü Genel Hukuk diye bir hukuk dalı yoktur.

Öğretim üyeliği mesleğimin otuz yılını Hukuk ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku dersleri vererek geçirdikten sonra, ilk defa bir Meslek Yüksekokulunda da ders vermeye başladım.

İki ders yılı boyunca bu okullar için yazılmış kitaplardan birini seçip okuttum. Gördüm ki, hukukçu olmayan ve muhasebe, bankacılık, dış ticaret, lojistik... gibi alanlarda bir meslek öğrenmek için okuyan bu öğrencilere, basitleştirilmiş hukuk kitapları bile ağır geliyor. Hele konuların sınıflandırılıp alt ayrımlarla dallanıp budaklandırılması, hukuk dersini zor anlaşılan hatta nefret edilen bir ders haline getiriyor.

Sonunda iş başa düştü diyerek oturdum, önce “Meslek Yüksekokulları için İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku” kitabını yazdım. Sonra, Genel Hukuk dersi de üzerime kalınca ister istemez elinizdeki bu kitap “Meslek Yüksekokulları için Genel Hukuk” ortaya çıktı. Konuları mümkün olduğu ölçüde basitleştirip örneklendirirken, her Türk vatandaşının bilmesi gereken hukuk bilgilerini vermeye çalıştım. Kitap sadece meslek yüksekokulları değil, hukuk fakültesi dışında temel hukuk dersi okutulan diğer okullar için de uygundur.

İlk üç baskısı kısa sürede tükenen kitabımın dördüncü baskısını güncellemeler ve eklemelerle daha faydalı hale getirmeye çalıştım. Gözden kaçmış hata ve eksikliklerin sorumluluğu elbette bana aittir.

Öğretim görevlilerinden gelen talepler doğrultusunda, “Meslek Yüksekokulları için İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku” kitabımda yaptığım gibi, kitabı ders kitabı olarak kullanacak meslektaşlarıma kolaylık olması için, kitaptaki konuların powerpoint sunumları da tarafımdan hazırlanmıştır. mujdatsakar@mynet.com e-posta adresime başvuran öğretim üyeleri ve öğretim görevlilerine bu sunumlar yollanacaktır. Taleplerin edu.tr uzantılı adreslerle yapılması ve sunumların gönderilmesi için gmail veya hotmail gibi bir adresin bildirilmesi gerekir. Çünkü edu.tr uzantılı adreslere gönderilen sunumlar çoğu kez ulaşmamaktadır.

Kitabın yayımını ve dağıtımını sağlayan Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.’nin değerli yönetici ve emekçilerine, özellikle yayıma hazırlayan Sayın Gülgönca Çarpık’a teşekkürlerimi sunarım.

Prof. Dr. Müjdat ŞAKAR

Yedikule, Ekim 2015

e-posta: mujdatsakar@mynet.com

www.mujdatsakar.net

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1

HUKUK KAVRAMI, HUKUK DALLARI, HUKUK SİSTEMLERİ VE TEMEL HUKUK İLKELERİ

I. HUKUK KAVRAMI	3
1. Genel Olarak	3
2. Yaptırım (Müeyyide) Kavramı.....	3
3. Toplum Hayatını Düzenleyen Kurallar	3
a) Örf ve Adet Kuralları.....	3
b) Ahlak Kuralları.....	4
c) Görgü Kuralları	5
ç) Din Kuralları	5
d) Hukuk Kuralları	6
4. Hukuk Kurallarının Türleri	6
a) Emredici Hukuk Kuralları	6
b) Tamamlayıcı Hukuk Kuralları	7
c) Tanımlayıcı Hukuk Kuralları.....	7
ç) Yorumlayıcı Hukuk Kuralları	8
II. HUKUK KURALLARININ SINIFLANDIRILMASI.....	8
1. Hukuk Dalları ve Hukuk Dallarının Gruplandırılması.....	8
2. Özel Hukuk Dalları	9
a) Medeni Hukuk ve Borçlar Hukuku.....	9
b) Ticaret Hukuku	10
c) Devletler Özel Hukuku.....	10

3. Kamu Hukuku Dalları	11
a) Ceza Hukuku	11
b) İdare Hukuku	11
c) Vergi Hukuku	12
ç) Anayasa Hukuku	12
d) Devletler Genel Hukuku	12
e) Sosyal Güvenlik Hukuku.....	13
4. Karma Hukuk Dalları	14
a) İş Hukuku.....	14
b) Fikri Hukuk.....	14
III. HUKUK SİSTEMLERİ	15
1. Kıta Avrupası Hukuk Sistemi (Kontinental Sistem).....	15
2. İngiliz-Amerikan Hukuk Sistemi (Anglo-Sakson Sistemi).....	16
3. Sosyalist Hukuk Sistemi	16
4. İslam Hukuk Sistemi	18
5. Türk Hukuk Sistemi.....	19
IV. BAZI TEMEL HUKUK İLKELERİ	21
1. Bizzat İhkak-ı Hak Yasağı.....	21
2. Kanun Önünde Eşitlik İlkesi	21
3. Kanunu Bilmemenin Mazeret Sayılmaması İlkesi.....	21
4. Dürüstlük Kuralı	22
5. İyiniyet Kuralı	22
6. İspat Kuralı	22
7. Suçta ve Cezada Kanunîlik İlkesi.....	22
8. Vergide Kanunîlik İlkesi	23

ÜNİTE 2**HUKUKUN KAYNAKLARI**

I. HUKUKTA KAYNAK KAVRAMI VE KAYNAKLAR HİYERARŞİSİ	27
1. Kaynak Kavramı	27
2. Kaynaklar Hiyerarşisi	27
II. HUKUKUN YÜRÜRLÜK KAYNAKLARI	29
1. Uluslararası Andlaşmalar	29
2. Anayasa	29
3. Kanun ve Kanun Hükmünde Kararname	31
a) Kanun	31
b) Kanun Hükmünde Kararname (KHK)	33
aa) Olağan Dönemlerde Çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler.....	33
bb) Sıkıyönetim veya Olağanüstü Hal Döneminde Çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler	34
4. Tüzük ve Yönetmelik	34
a) Tüzük.....	34
b) Yönetmelik	35
5. Örf ve Adet Hukuku.....	36
6. İçtihat ve Öğreti	37
a) İçtihat	37
b) Öğreti.....	37
III. HUKUKTA KANUN BOŞLUĞU, TAKDİR YETKİSİ VE YORUM	37
1. Kanun Boşluğunun Doldurulması.....	37
2. Hâkimin Takdir Yetkisi	38
3. Yorum.....	38

ÜNİTE 3

TÜRK DEVLET TEŞKİLATI

I. TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİNİN TEMEL NİTELİKLERİ VE KUVVETLER AYRILIĞI İLKESİ.....	43
1. Devletin Temel Nitelikleri	43
2. Kuvvetler Ayrılığı İlkesi	44
II. YASAMA	44
1. Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) nin Oluşumu.....	44
2. Yasama Dokunulmazlığı.....	45
3. TBMM'nin Görev ve Yetkileri	46
III. YÜRÜTME	47
1. Cumhurbaşkanı	47
a) Seçimi	47
b) Görev ve Siyasî Sorumluluğu.....	48
2. Bakanlar Kurulu	50
a) Oluşumu	50
b) Görev ve Siyasî Sorumluluğu.....	50
3. İdare	51
a) Merkezi İdare	51
b) Mahalli İdare.....	52
aa) İl Özel İdaresi	53
bb) Belediye	53
cc) Köy	53
4. Anayasa'da Düzenlenen Kamu Kurumları ve Hizmet Yönünden Yerel Yönetim Kuruluşları	54
a) Yükseköğretim Kurumları ve YÖK	54
b) RTÜK, TRT, AA.....	54
c) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu	55
ç) Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları	55

IV. YARGI.....	56
1. Mahkemelerin Bağımsızlığı ve Hâkimlik ve Savcılık Teminatı.....	56
2. Mahkemelerin Kuruluşu.....	57
3. Yargı Sistemleri.....	57
a) Anayasa Yargısı: Anayasa Mahkemesi	58
aa) Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Görevleri	58
bb) Anayasaya Aykırı Kanun Hükümlerinin İptali Davası	59
cc) Anayasaya Aykırılığın Diğer Mahkemelerde İleri Sürülmesi.....	60
çç) Anayasa Mahkemesinin Kararları	61
dd) Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Hakkı	61
b) Adli Yargı.....	64
aa) Hukuk Mahkemeleri	65
bb) Ceza Mahkemeleri	67
cc) Adli Yargı Üst Derece Mahkemesi: Yargıtay	68
c) İdari Yargı	69
aa) İdare Mahkemeleri.....	70
bb) Vergi Mahkemeleri	71
cc) İlk Derece Mahkemesi Olarak Görev Yapan Danıştay'ın Bir Dairesi.....	71
çç) İdari Yargı Üst Derece Mahkemeleri	71
aaa- Bölge İdare Mahkemeleri.....	71
bbb- Danıştay	72
ç) Askerî Ceza Yargısı.....	73
aa) Askeri Mahkemeler ve Disiplin Mahkemeleri	73
bb) Askeri Ceza Yargısı Üst Derece Mahkemesi: Askerî Yargıtay	74
d) Askerî İdari Yargı: Askerî Yüksek İdare Mahkemesi	75

e) Uyuşmazlık Yargısı: Uyuşmazlık Mahkemesi	75
f) Sayıştay.....	76

ÜNİTE 4

BAZI HUKUKİ KAVRAMLAR VE HAK KAVRAMI

I. HUKUKİ OLAY- HUKUKİ İLİŞKİ- HUKUKİ FİİL - HUKUKİ İŞLEM KAVRAMLARI.....	81
1. Hukuki Olay	81
2. Hukuki İlişki	81
3. Hukuki Fiil	81
4. Hukuki İşlem	81
a) Genel Olarak	81
b) Hukuki İşlemin Hukuka Aykırılığı Halinde Uygulanacak Yaptırımlar	82
aa) İptal Edilebilirlik.....	82
bb) Yokluk	82
cc) Hükümsüzlük	82
II. HAK KAVRAMI.....	83
III. HAKLARIN SINIFLANDIRILMASI.....	83
1. Kamu Hukukundan Doğan Haklar	83
a) Yaşama ve Güvenlik Hakkı	84
b) Özel Hayata Saygı Hakkı.....	84
c) Konut Dokunulmazlığı, Haberleşme, Yerleşme ve Seyahat Hakkı	85
ç) Din ve Vicdan, Düşünce ve Kanaat Hürriyeti.....	85
d) Bilim ve Sanatı Serbestçe Öğrenme ve Yayma Hakkı ve Basın Hürriyeti	85
e) Dernek ve Vakıf Kurma, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkı	85
f) Mülkiyet Hakkı.....	86

g) Hak Arama ve Adil Yargılanma Hakkı	86
h) Çocuk Hakları	86
ı) Eğitim ve Öğrenim Hakkı	86
i) Çalışma ve Dinlenme Hakkı	87
j) Sendika Kurma, Toplu Sözleşme ve Grev Hakkı	87
k) Sağlık, Konut ve Sosyal Güvenlik Hakkı.....	88
l) Vatandaşlık Hakkı.....	88
m) Seçme, Seçilme ve Siyasî Faaliyette Bulunma Hakkı.....	88
n) Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	89
o) Dilekçe, Bilgi Edinme ve Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı	89
2. Özel Hukuktan Doğan Haklar	90
a) Mutlak Hak- Nispi Hak Ayırımı	90
aa) Mutlak Haklar	90
bb) Nispi Haklar.....	91
b) Mülkiyet Hakkı.....	91

ÜNİTE 5

KİŞİLER HUKUKU

I. GERÇEK KİŞİLER.....	95
1. Gerçek Kişiliğin Başlangıcı ve Son Bulması	95
a) Doğum	95
b) Ölüm.....	95
c) Gaiplik	95
2. Gerçek Kişilerin Ehliyeti.....	97
a) Hak Ehliyeti	97
b) Fiil Ehliyeti.....	97
aa) Ayırt Etme Gücüne Sahip Olmak.....	97
bb) Ergin Olmak.....	98
cc) Kısıtlı Olmamak.....	99

3. Hısımlık.....	100
4. Gerçek Kişilerin Yerleşim yeri (İkametgâhı).....	101
5. Kişiliğin Korunması.....	102
II. TÜZEL KİŞİLER.....	103
1. Tüzel Kişiliğin Başlangıcı ve Son Bulması.....	103
2. Tüzel Kişilerin Ehliyeti	103
a) Hak Ehliyeti	103
b) Fiil Ehliyeti.....	103
3. Tüzel Kişilerin Yerleşim Yeri (İkametgâhı).....	104
4. Tüzel Kişilerin Türleri.....	104
a) Özel Hukuk Tüzel Kişileri.....	104
aa) Dernekler.....	104
bb) Vakıflar.....	106
cc) Şirketler	107
b) Kamu Hukuku Tüzel Kişileri.....	108
aa) Devlet (Merkezi İdare).....	108
bb) Mahalli İdare	108
cc) Diğer Kamu Tüzel Kişileri.....	109

ÜNİTE 6

MİRAS HUKUKU

I. MİRASÇILIK BELGESİ VE MİRASIN REDDİ	113
1. Mirasçılık Belgesi ve Veraset ve İntikal Vergisi Beyannamesi.....	113
a) Mirasçılık Belgesi (Veraset İlamı)	113
b) Veraset ve İntikal Vergisi Beyannamesi	114
2. Mirasın Reddi	114
II. KANUNİ MİRASÇILAR	115

1. Birinci Zümre Mirasçılığı	115
2. İkinci Zümre Mirasçılığı	115
3. Üçüncü Zümre Mirasçılığı	115
4. Sağ Kalan Eşin Mirasçılığı	116
5. Evlâtlığın Mirasçılığı	117
6. Devletin Mirasçılığı	117
7. Gaibin Mirası ve Mirasçılığı	117
8. Saklı Pay	118
III. ÖLÜME BAĞLI TASARRUFLAR	119
1. Genel Olarak	119
2. Ölüme Bağlı Tasarruf Türleri	119
a) Vasiyet	119
b) Miras Sözleşmesi	121
3. Mirasçılıktan Çıkarma	121
4. Tenkis Davası	122
IV. MİRASIN AÇILMASI, KAZANILMASI VE PAYLAŞILMASI	123
1. Mirasın Açılması	123
2. Mirastan Yoksunluk	123
3. Mirasın Kazanılması ve Paylaşılması	124

ÜNİTE 7

EŞYA HUKUKU

I. MÜLKİYET HAKKI	129
1. Mülkiyet Hakkının İçeriği	129
2. Birlikte Mülkiyet	130
a) Paylı Mülkiyet (Müşterek Mülkiyet)	130
b) Elbirliği Mülkiyeti (İştirak Halinde Mülkiyet)	132

II. TAŞINMAZ MÜLKİYETİ	132
1. Taşınmaz Mülkiyetinin Kazanılması.....	132
2. Kazandırıcı Zamanaşımı.....	133
a) Olağan Zamanaşımı	133
b) Olağanüstü Zamanaşımı.....	133
3. Taşınmaz Mülkiyetinin Kaybı	134
4. Taşınmaz Malikinin Sorumluluğu.....	134
5. Taşınmaz Mülkiyetinde Kamu Hukuku Kısıtlamaları	135
III.TAŞINIR MÜLKİYETİ	135
1. Taşınır Mülkiyetinin Kazanılması.....	135
2. Kazandırıcı Zamanaşımı.....	136
3. Taşınır Mülkiyetinin Kaybı.....	136
IV. SINIRLI AYNÎ HAKLAR.....	137
1. Taşınmaz Lehine İrtifak Hakkı.....	137
2. İntifa Hakkı.....	137
3. Üst Hakkı	138
4. Kaynak hakkı	139
5. Taşınmaz Yükü	139
6. Taşınmaz Rehni	139
7. Taşınır Rehni	141
V. ZİLYETLİK	142
1. Zilyetlik Kavramı ve Türleri.....	142
2. Zilyetliğin Devri	143
3. Zilyetliğin Korunması	143
VI. TAPU SİCİLİ	144
1. Tapu Siciline Kaydedilecekler	144
2. Tapu Sicilinin Aleniyeti İlkesi	145
3. Tapu Siciline Güven İlkesi.....	145
4. Devletin Sorumluluğu.....	146

VII.KAT MÜLKİYETİ	146
1. Kat Mülkiyeti ve Kat İrtifakı Kavramları	146
2. Kat Mülkiyetinin ve Kat İrtifakının Kurulması.....	147
3. Kat Maliklerinin Hakları	148
4. Kat Maliklerinin Borçları.....	148
a) Dürüstlük Borcu.....	148
b) Anayapıya Zarar Vermeme Borcu	149
c) Ortak Giderlere Katılma Borcu.....	149
5. Yasak İşler.....	151
6. Anagayrimenkulün Yönetimi	152
a) Kat Malikleri Kurulu	152
b) Yönetici.....	154
7. Anagayrimenkulde Yenilik ve İlaveler	154
a) Faydalı Yenilik ve İlaveler.....	154
b) Lüks Yenilik ve İlaveler	155

ÜNİTE 8

İCRA VE İFLAS HUKUKU

I. İCRA TEŞKİLATI	159
1. İcra ve İflas Daireleri	159
2. İcra Mahkemeleri.....	160
3. Devletin Sorumluluğu.....	160
II. İLÂMLI İCRA	161
1. Taşınır Teslimi, Çocuk Teslimi veya Taşınmazın Boşaltılmasına İlişkin İlâmların İcrası.....	161
2. Bir İşin Yapılmasına veya Yapılmamasına Dair Olan İlâmların İcrası	161
3. Para ve Teminat Verilmesi Hakkındaki İlâmların İcrası	162

III. İLAMSIZ İCRA	163
IV. TAKİP TALEBİ VE ÖDEME EMRİ	164
1. Takip Talebi	164
2. Ödeme Emri.....	164
a) Ödeme Emrinde Yer Alacak Hususlar	164
3. Ödeme Emrine İtiraz	165
4. Mal Beyanı	166
V. MENFİ TESPİT VE İSTİRDAT DAVALARI	167
1. Menfi Tespit Davası	167
2. İstirdat Davası.....	167
VI. HACİZ YOLUYLA TAKİP	168
1. Talep Müddeti.....	168
2. Haczi Caiz Olmayan Mallar ve Haklar	168
3. Haczin Uygulanması.....	169
4. Aciz Vesikası	171
5. İstihkak Davası	171
6. Haczedilen Malların Paraya Çevrilmesi	172
7. İhtiyati Haciz	173
VII. REHNİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ YOLUYLA TAKİP	175
1. Taşınır Rehninin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takip	175
2. İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takip	175
3. Rehin Açığı Belgesi	176
VIII. İFLAS YOLUYLA TAKİP	176
1. İcra Takibi ve Ticaret Mahkemesinin İflas Kararı	176
2. İflas Kararının Tebliği ve İlanı.....	177
3. İflasın Uygulanması.....	178
a) İflas Masası.....	178

b) İflas Masasının Yönetimi	179
aa) İlk Alacaklılar Toplantısı.....	179
bb) İflas İdaresi	179
c) İflas Masasının Tasfiyesi.....	180
IX. İCRA TAKİBİ OLMADAN DOĞRUDAN DOĞRUYA	
İFLAS	181
1. İcra Takibi Olmadan Borçlunun İflasının İstenmesi	181
2. Borçlunun Kendi İflasını İstemesi.....	181
3. Sermaye Şirketleri İle Kooperatiflerin İflâsı	181
X. TAKSİRATLI VE HİLELİ İFLAS	182
1. Taksirath İflas	182
2. Hileli İflas	182
XI. KONKORDATO	183
1. Adî Konkordato.....	183
a) Konkordato Talebi	183
b) Konkordato Mühleti.....	184
c) Konkordatonun Mahkemede İncelenmesi ve	
Onaylanması	185
ç) Konkordatonun Hükümleri	186
2. İflâstan Sonra Konkordato	186
XII. SERMAYE ŞİRKETLERİ VE KOOPERATİFLERİN	
UZLAŞMA YOLUYLA YENİDEN YAPILANDIRILMASI ...	187

ÜNİTE 9

BORÇ İLİŞKİSİ VE BORCUN İFASI

I. BORÇ KAVRAMI VE BORÇ İLİŞKİSİNİN KAYNAKLARI. 191	
1. Borç ve Borç İlişkisi Kavramı	191

2. Borç İlişkinin Kaynakları.....	191
a) Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri.....	192
aa) Öneri ve Kabul.....	192
bb) Sözleşmenin Şekli.....	193
cc) Sözleşme Özgürlüğü İlkesi.....	193
çç) Aşırı Yararlanma.....	193
dd) İrade Bozukluğu Halleri.....	194
aaa- Yanılma.....	194
bbb- Aldatma.....	195
ccc- Korkutma.....	195
ee) Sözleşmenin Yorumlanması ve Muvazaa.....	196
b) Haksız Fiillerden Doğan Borç İlişkileri.....	196
aa) Genel Olarak.....	196
bb) Sorumluluk Şartları.....	197
cc) Tazminatın Belirlenmesi.....	200
çç) Zamanaşımı.....	200
c) Sebepsiz Zenginleşmeden Doğan Borç İlişkileri.....	201
aa) Tanım.....	201
bb) Geri Vermenin Kapsamı.....	202
cc) Zamanaşımı.....	202
3. Borçların İfası.....	203
a) İfanın Konusu.....	203
b) İfa Yeri.....	204
c) İfa Zamanı.....	204
4. Borcun İfa Edilmemesi.....	206
5. Alacaklının Temerrüdü.....	206
a) Koşulları.....	206
b) Sonuçları.....	207
6. Borçlunun Temerrüdü.....	207
a) Koşulları.....	207

b) Sonuçları	207
7. Borçların ve Borç İlişkilerinin Sona Ermesi.....	208
a) Asıl Borca Bağlı Hak ve Borçların Sona Ermesi	208
b) İbra	208
c) Yenileme.....	209
ç) Birleşme	209
d) İfa İmkânsızlığı	209
e) Aşırı İfa Güçlüğü	209
f) Takas	210
8. Zamanaşımı	210
a) Zamanaşımı Süreleri ve Başlangıcı.....	210
b) Zamanaşımının Durması	211
c) Zamanaşımının Kesilmesi	212
9. Müteselsil Borçluluk ve Müteselsil Alacaklılık.....	213
a) Müteselsil Borçluluk	213
b) Müteselsil Alacaklılık	214

ÜNİTE 10

SÖZLEŞME TÜRLERİ

I. SATIŞ SÖZLEŞMESİ	217
1. Tanımı ve Hükümleri	217
2. Satıcının Temerrüdü.....	218
3. Alıcının Temerrüdü	218
4. Ayıptan sorumluluk	219
5. Satıştan Dönme.....	220
II. MAL DEĞİŞİM SÖZLEŞMESİ.....	220
III. BAĞIŞLAMA SÖZLEŞMESİ	221
1. Tanımı ve Hükümleri	221

2. Bağışlama Ehliyeti 222
3. Bağışlamadan Dönme ve Bağışlamanın Ortadan Kalkması 222

IV. KİRA SÖZLEŞMESİ..... 223

1. Tanımı 223
2. Kiraya Veren Borçları 224
 - a) Teslim Borcu 224
 - b) Ayıptan Sorumluluk..... 224
3. Kiracının Borçları 225
 - a) Kira Bedelini Ödeme..... 225
 - b) Kullanma Giderleri 225
 - c) Güvence Bedeli (Depozito) 225
 - ç) Özenli Kullanım ve Komşulara Saygı 226
 - d) İzin Verme Yükümlülüğü..... 226
4. Kira Bedelinin Belirlenmesi 227
5. Sözleşmenin Sona Ermesi 227
 - a) Kira Süresinin Dolması..... 227
 - b) Belirsiz Süreli Kira Sözleşmelerinde Fesih Bildirimi..... 228
 - c) Kira İlişkisinin Çekilmez Hale Gelmesi 228
 - ç) Kiracının İflası 229
 - d) Kiracının Ölümü 229
 - e) Gereksinim, Yeniden İnşa ve İmar Sebebiyle Sona Erdirme 229
 - f) Kiracıdan Kaynaklanan Sebeplerle Sona Erdirme 230
6. Kiralananın Geri Verilmesi..... 231
7. Kiraya Veren Hapis Hakkı..... 231

V. KULLANIM ÖDÜNCÜ SÖZLEŞMESİ 232

1. Tanımı ve Hükümleri 232
2. Bakım ve Koruma Giderleri..... 232
3. Sona Ermesi 233

VI. TÜKETİM ÖDÜNCÜ SÖZLEŞMESİ.....	233
1. Tanımı ve Hükümleri	233
2. Faiz.....	233
3. Ödünç Alanın Ödeme Güçsüzlüğü	234
4. Geri Verme Zamanı	234
VII.ESER SÖZLEŞMESİ	234
1. Tanımı ve Hükümleri	234
2. Yüklenicinin Borçları.....	235
3. Ayıp Sebebiyle Sorumluluk	236
a) Ayıbın Belirlenmesi.....	236
b) İş Sahibinin Seçimlik Hakları	236
c) Eserin Kabulü.....	236
ç) Zamanaşımı.....	237
4. İş Sahibinin Borçları.....	237
5. Sözleşmenin Sona Ermesi	238
a) Yaklaşık Bedelin Aşılması.....	238
b) Eserin Yok Olması.....	238
c) Tazminat Karşılığı Fesih	238
ç) İş Sahibi Yüzünden İfanın İmkânsızlaşması	238
d) Yüklenicinin Ölümü veya Yeteneğini Kaybetmesi	239
GENEL HUKUK TESTLERİ.....	241
CEVAP ANAHTARI	256
KAYNAKÇA	257

KISALTMALAR

- HMK.** : Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İİK. : İcra ve İflas Kanunu
KMK. : Kat Mülkiyeti Kanunu
md. : Madde
TBK : Türk Borçlar Kanunu
TMK : Türk Medeni Kanunu

